

Kwartsstof op stortplaats

Gezondheid ^[1]

Beschrijving van het risico

Niet de aanwezigheid van kwartshoudende materialen is het belangrijkste probleem, maar het inademen van kwartsstof dat vrijkomt. Kwartsstof komt voornamelijk vrij bij het storten van zand en de overslag van bouw- en sloopafval. In dit onderdeel zijn de maatregelen vermeld in het geval van vrijkomen van kwartsstof op de stortplaats. Bij het ontstaan van kwartsstof bij puinbreekinstallaties ^[2] en kwartsstof in hallen ^[3] zijn andere maatregelen belangrijk dan bij kwartsstof in de buitenlucht.

Bronmaatregelen om het vrijkomen van kwartsstof in de branche te voorkomen, zijn niet of nauwelijks te realiseren. Het bevochten van het buitenterrein van stortplaatsen is een effectieve maatregel om stofverspreiding naar de omgeving te vermijden en daarmee de concentratie kwartsstof in de ademlucht te beperken. Op stortplaatsen wordt over het algemeen gewerkt op voertuigen met een overdrukcabine waardoor de blootstelling aan kwartsstof onder de grenswaarde blijft.

Kwartsstof is heel fijn stof, dat niet of nauwelijks te zien is. Kwartsstof bestaat uit hele kleine onoplosbare stofdeeltjes die diep in de longen terecht komen en daar bindweefselvorming veroorzaken. Dat wordt longfibrose of ook wel stoflongen (of silicose) genoemd. Het longweefsel kan dan minder zuurstof opnemen en wordt minder elastisch. Dat betekent dat iemand bij inspanning kortademig en benauwd wordt, gaat hoesten en last krijgt van pijn op de borst. Hoe meer stof iemand heeft ingeademd, hoe meer schade ontstaat. En die schade is niet meer te herstellen. De beschadiging van de longen gaat door ook al wordt de persoon niet meer blootgesteld aan kwartsstof. Het kwarts is dan namelijk nog in de longen aanwezig. Het verraderlijke is dat de meeste mensen in eerste instantie niet zoveel van merken; pas op latere leeftijd volgt kortademigheid en andere effecten van longaandoeningen.

Wet en regelgeving

☒ Arbowet, Arbobesluit en arboregelgeving

Arbidsomstandighedenwet

- Artikel 3 Arbowet inzake Arbobeleid
- Artikel 5 Arbowet inzake Inventarisatie en evaluatie van risico's
- Artikel 8 Arbowet inzake Voorlichting en onderricht

Arbidsomstandighedenbesluit

- Afdeling 1 van hoofdstuk 4 Arbobesluit inzake Gevaarlijke stoffen (art. 4.1 t/m art. 4.7 en art. 4.10a t/m 4.10d)
- Afdeling 2 van hoofdstuk 4 Arbobesluit inzake Kankerverwekkende of mutagene stoffen en kankerverwekkende processen (art. 4.11 t/m 4.20)
- Hoofdstuk 8 Arbobesluit Paragraaf 1 inzake Persoonlijke beschermingsmiddelen (art. 8.1, 8.2 en 8.3)
- Hoofdstuk 8 Arbobesluit Paragraaf 2 inzake Veiligheids- en gezondheidssignalering (art. 8.4)

Arbeidomstandighedenregeling

- Kwartsstof is vermeld op de wettelijke lijst van kankerverwekkende stoffen
- Artikel 4.20 en Bijlage XIII ^[4], onder B van de Arboregeling
- Wettelijke grenswaarde kwartsstof per 1-1-2007: 0,075 mg/m³ respirabele fractie TGG-8 uur
- Artikel 8.10 en Bijlage XVIII ^[5] Arboregeling inzake Soorten borden

Normen, richtlijnen en dergelijke

- Gezondheidsraad. Advies Kwartsstof (Respirabel kristallijn silica). ^[6] 10 september 2024: "Voor respirabel kristallijn silica is geen veilig blootstellingsniveau aan te geven. Het streven is dan om de mogelijke gevolgen van beroepsmatige blootstelling zo veel mogelijk te beperken. De commissie Gezondheid en beroepsmatige blootstelling aan stoffen (GBBS) heeft op basis van wetenschappelijke kennis berekend welke concentraties respirabel kristallijn silica overeenkomen met vastgestelde risiconiveaus. Hierbij heeft de commissie samengewerkt met de Nordic Expert Group (NEG).
 - De blootstellingsconcentratie die overeenkomt met het streefrisiconiveau is 0,00038 milligram

respirabele kristallijne silicadeeltjes per kubieke meter (m³) lucht.

◦ De blootstellingsconcentratie voor het verbodrisiconiveau is 0,0363 mg/m³."

- Norm NEN4444:2010nl Overdrukfiltersystemen - Eisen voor ontwerp, leveringsvoorwaarden, installatie en gebruik
- [Zorgvuldig werken en wijze van beoordelen van blootstelling](#) [7]
- [Doeltreffende beheersing van blootstelling aan gevaarlijke stoffen](#) [8]
- [Doeltreffende beheersing van de blootstelling aan stoffen door gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen](#) [9]

Meer informatie

- Nederlandse Arbeidsinspectie, Werkinstructie Werkinstructie [Kwartsstof](#) [10] (13 mei 2025 gepubliceerde versie met datum laatste wijziging 14-03-2025)
- Gezondheidsraad. 10 september 2024. [Advies Kwartsstof \(Respirabel kristallijn silica\)](#) [6]
- Zie voor kwartsstof in hallen het risico [kwartsstof in hallen](#) [3]
- Zie voor kwartsstof bij puinbreekinstallaties het risico [kwartsstof bij puinbreekinstallatie](#) [2]

Selecteer in de tabel een maatregel om te bekijken, of maak een selectie voor een printervriendelijke versie of om als PDF op te slaan.

Risico	 Maatregelen	Arbeidshygiënische Strategie
Kwartsstof op stortplaats	☐ Beschrijven gevaarlijke stoffen en maatregelen in RI&E [11]	Wettelijke verplichting
	☐ Geven werkinstructie [12]	Wettelijke verplichting
	☐ Voorlichten over kwartsstof [13]	Wettelijke verplichting
	☐ Beperken stofverspreiding [14]	Technische maatregelen
	☐ Gebruiken overdrukcabine op mobiele arbeidsmiddelen [15]	Technische maatregelen
	☐ Treffen voorzieningen voor bedrijfshulpverlening [16]	Technische maatregelen

Source URL: <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/risico/kwartsstof-op-stortplaats?page=1>

Links

- [1] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/tags/gezondheid>
- [2] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/risico/kwartsstof-bij-puinbreekinstallatie>
- [3] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/risico/kwartsstof-in-hallen>
- [4] <http://wetten.overheid.nl/BWBR0008587/BijlageXIII>
- [5] <http://wetten.overheid.nl/BWBR0008587/BijlageXVIII>
- [6] <https://www.gezondheidsraad.nl/onderwerpen/schadelijke-stoffen/alle-adviezen-over-schadelijke-stoffen/respirabel-kristallijn-silica>
- [7] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/gevaarlijke-stoffen-zorgvuldig-ordelijk-en-zindelijk>
- [8] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/doeltreffende-beheersing-van-blootstelling-aan-gevaarlijke-stoffen>
- [9] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/doeltreffende-beheersing-van-blootstelling-aan-stoffen-met-pbm>
- [10] <https://www.nlarbeidsinspectie.nl/publicaties/richtlijnen/2025/05/13/werkinstructie-kwartsstof>
- [11] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/beschrijven-gevaarlijke-stoffen-en-maatregelen-in-rie>
- [12] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/geven-werkinstructie>
- [13] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/voorlichten-over-kwartsstof>
- [14] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/beperken-stofverspreiding>
- [15] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/gebruiken-overdrukcabine-op-mobiele-arbeidsmiddelen>
- [16] <https://arbocatalogus-afvalbranche.nl/maatregel/treffen-voorzieningen-voor-bedrijfshulpverlening>